

Управління РОЗВИТКОМ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

№ 5 (102) 2011

ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ

Харківський національний
економічний університет

Управління розвитком

Всеукраїнська науково-практична конференція
з міжнародною участю молодих вчених та студентів
"Розвиток економіки України в умовах глобалізації"

18 березня 2011 року

Секція 1

"Проблеми розвитку фінансового сектору України
та управління його суб'єктами"

Секція 2

"Проблеми розвитку підприємництва в Україні
в умовах європейської інтеграції"

2.2. Проблеми обліку, аналізу та аудиту

Секція 3

"Моделювання та інформаційні технології в управлінні
соціально-економічними системами"

Збірник наукових робіт

№ 5 (102) 2011

видається щомісячно

Харків • ХНЕУ • 2011

Секція 1
 "Проблеми розвитку фінансового сектору України
 та управління його суб'єктами"

Пересунько О. В. Складові бюджетування як управлінської технології та його місце в управлінні банком.....	7
Петик М. І. Роль фінансових посередників у фінансуванні підприємницької діяльності.....	9
Попадинець О. В. Бюро кредитних історій як чинник скорочення трансакційних витрат і підвищення ефективності економіки.....	11
Привалова О. М. Особливості розвитку ринку страхування життя країн Європейського Союзу.....	13
Ковальчук О. В. Фактори прояву ризику в діяльності банку.....	15
Комар Ю. А. Регіональні фактори залучення іноземних інвестицій в умовах глобалізації.....	17
Куришко О. О. Удосконалення координації діяльності суб'єктів фінансового моніторингу в банківському секторі України.....	19
Штаер О. М. Оцінка рівня економічної безпеки банку.....	21
Штепенко К. П., Свіцька С. П. Проектне фінансування як перспективна схема фінансового забезпечення реалізації інвестиційних проектів.....	23
Фридель В. І. Ленд-ліз як напрям лізингового бізнесу.....	25
Шерстопєрстов А. С. Проблеми розвитку банківського іпотечного кредитування на Україні.....	27
Курочкіна І. Г. Транскордонні угоди М&А в банківському секторі.....	29
Огородня Є. М. Проблеми переходу України до режиму плаваючого валютного курсу.....	31
Прохорова Ю. В. Концептуальний та кількісний підходи до моделювання процесу організації кредитування.....	33
Пітак Ю. А. Фінансовий вплив держави на розвиток банківського регіонального сектору України.....	35
Середина А. В. Проблеми оцінки рівня фінансової безпеки як важливого елемента механізму забезпечення фінансової безпеки країни в умовах фінансової кризи.....	37
Слав'юк Н. Р. Проблеми та перспективи підвищення ефективності реалізації проектів Саїтового банку в Україні.....	39
Сосновская О. А. Проблеми управління гнучкістю організаційних ресурсів страхових компаній в сучасних умовах господарювання.....	41
Патченко І. В. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні: стан і перспективи розвитку.....	43
Смоляк В. А., Кузенко О. Л. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості банку.....	45
Пахненко О. М. Використання інструментів страхового та фондового ринків в управлінні катастрофними ризиками.....	46
Багмет К. В. Трансформація моделей банківського страхування в умовах інтеграції світової фінансової системи.....	48
Ачкасова С. А. Вибір пріоритетного методу побудови стрес-тесту при оцінці стресостійкості страхових компаній.....	50
Андрусів Р. Р. Проблема управління зовнішньою корпоративною заборгованістю України.....	52
Афанасенко М. В. Особливості застосування рейтингів у процесі реалізації функцій управління банком.....	53
Сорокіна Л. В. Оцінка фінансової стійкості страховиків.....	55
Тарасенко С. В. Організація системних розрахунків прогнозування виникнення інвестиційних ризиків в умовах глобалізації.....	58
Миколайчук А. Б. Сутність моніторингу фінансової безпеки у системі управління суб'єкта підприємництва.....	59
Максімова М. В. Використання положень контролінгу у процесі управління банком.....	61
Латунова К. Б. Підвищення якості банківського менеджменту на основі впровадження новітніх інструментів управління кредитним ризиком.....	63
Куц О. О. Організаційний механізм управління портфелем цінних паперів банку.....	65
Ермоленко Г. Г., Боровский П. М. Применение контролинга в страховых компаниях.....	66
Дудинський Л. А. Концептуальні аспекти управління проблемною заборгованістю в умовах фінансової нестабільності.....	68
Данчак Л. І. Переваги і недоліки існуючих механізмів фінансування житлового будівництва в Україні.....	69
Глуценко О. В. Проблеми й перспективи впровадження гібридних інструментів банками України.....	72

страхових (перестрахових) компаній, але і для управління ризиками звичайних юридичних осіб. Держава також може безпосередньо виступити у ролі "страховика" і укласти угоду зі спеціальною перестраховою установою на здійснення емісії облігацій катастроф. Це забезпечує, з одного боку, зменшення навантаження на державний бюджет, а з іншого – дозволяє сформувати додаткове джерело фінансування катастрофічних збитків за рахунок використання ресурсів ринку капіталу.

Таким чином, глобалізаційні та конвергентні процеси на фінансовому ринку протягом останніх десятиліть сприяли розвитку нової групи фінансових інструментів, прив'язаних до договорів страхування. Застосування таких фінансових інструментів у страховій діяльності створює додаткові можливості управління катастрофічними страховими ризиками. Окрім того, фонди фінансових ресурсів, що формуються шляхом емісії облігацій катастроф, можуть стати альтернативним джерелом відшкодування збитків від природних і техногенних катастроф у країнах з недостатнім обсягом страхового покриття катастрофічних ризиків, що є особливо актуальним і для України.

Література: 1. Weathering climate change: Insurance solutions for more resilient communities [Electronic resource] // Swiss Re. – 2010. – 16 p. – Access mode : <http://www.swissre.com/>. 2. Insurance-Linked Securities: Adapting to an Evolving Market [Electronic resource] // Aon Benfield Securities. – 2009. – 56 p. – Access mode : <http://www.aon.com>. 3. Cummins J. D. Convergence of Insurance and Financial Markets: Hybrid and Securitized Risk-Transfer Solutions [Text] / J. David Cummins, Mary A. Weiss // The Journal of Risk and Insurance. – 2009. – № 3. – P. 493–545. 4. The essential guide to reinsurance [Electronic resource] // Swiss Re. – 2010. – 51 p. – Access mode : <http://www.swissre.com>.

Багмет К. В.

УДК 336.71:368

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОДЕЛЕЙ БАНКІВСЬКОГО СТРАХУВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

Анотация. Досліджено основні моделі організації банківського страхування у світі. Систематизовано ключові критерії виділення європейської, північноамериканської та азійсько-океанійської моделей.

Аннотация. Исследованы основные модели организации банковского страхования в мире. Систематизированы ключевые критерии выделения европейской, североамериканской и азиатско-океанійской моделей.

Annotation. The basic world "bancassurance" models are investigated. The key criteria of European, North-American and Asia-Pacific models are systematized.

Ключові слова: глобалізація, фінансова архітектура, банківсько-страхова інтеграція, модель банківського страхування.

Нові глобалізаційні умови функціонування фінансового сектору обумовили фундаментальну зміну структури світової фінансової архітектури. Так, все більшої масштабності набувають процеси зближення банківського та страхового ринків. При цьому, останнім часом консолідація банківського та страхового бізнесу має місце не лише у високорозвинутих фінансових регіонах світу (Північна Америка, Західна Європа, деякі країни Східної Азії). Прискореними темпами відбувається розвиток банківсько-страхових інтеграційних процесів у Південній Америці, Східній Азії, країнах Центральної та Східної Європи, Південній Африці.

Аналіз існуючих теоретичних та практичних напрацювань щодо дослідження досвіду організації банківського страхування як однієї з найпоширеніших форм банківсько-страхової інтеграції дозволяє виокремити три основні моделі: європейську, північноамериканську, азійсько-океанійську. В аналітичних дослідженнях деяких вчених міститься розгляд латиноамериканської, південноафриканської, східно-європейської, центральноєвропейської моделей. Проте, урахувавши загальноприйняте розуміння змісту поняття "модель", модель банківського страхування можна трактувати як зразок (еталон) системи "bancassurance", що є сукупністю узагальнених параметрів організації банківського страхування та притаманна певному регіону, або визначеній кількості країн. Іншими словами, модель банківського страхування можна розглядати як загальну схему опису організаційних та методологічних засад функціонування системи банківсько-страхової взаємодії, що властива групі визначених країн певного географічного регіону.

Так, як показує світовий досвід банківсько-страхової інтеграції, основними моделями є європейська, північноамериканська, азійсько-океанійська. А вже окремими країнами використовуються європейська модель (система банківського страхування, організована у країнах СНД, Центральної та Східної Європи); північноамериканська модель (застосовується країнами Північної та Латинської Америки, Австралії). У деяких країнах Південної Африки починаючи з 2000 року впровадження концепції банківського страхування супроводжувалось активним використанням основних параметрів як європейської, так і північноамериканської моделей.

© Багмет К. В., 2011

Дослідження характерних ознак трьох моделей потребує детального розгляду основних параметрів їх впровадження. Систематизація існуючих науково-теоретичних та практичних підходів до формування критеріїв регіональних моделей банківського страхування дозволяє виділити такі: [1 – 4]

1. Тип державного регулювання банківського страхування (лібералізований чи більш жорсткий). Так, наприклад, європейська модель характеризується здебільшого лібералізованим регулюванням, тоді як для азійсько-океанійської моделі притаманним є перехід від лібералізованого регулювання до більш жорсткого.

2. Рівень розвитку та відносна успішність банківсько-страхової взаємодії (ємність ринку банківського страхування, співвідношення обсягів банківського страхування до загального обсягу фінансових операцій, кількість угод про співпрацю, обсяги угод, обсяги збитків, кількість провальних об'єднань, банкрутств банків/страхових компаній у фінансовій групі).

3. Потенціал зростання ринку банківського страхування (паралетиви нових угод про співпрацю банків і страхових компаній, зростаючі ризики, зростаючі потреби клієнтів тощо). Так, наприклад, ринки високорозвинених країн, яким притаманна європейська та північноамериканська модель, є зрелими та насиченими або мають високий потенціал до зростання. А існуючий потенціал зростання банківсько-страхової взаємодії у країнах Азійсько-океанійського регіону пов'язаний зі сприятливим макроекономічним середовищем, приходом нових фінансових груп зі значним досвідом.

4. Форми банківського страхування: спільні компанії та альянси щодо збуту, високо інтегровані форми. Так, характерною ознакою азійсько-океанійської моделі є переважне використання в організації банківського страхування альянсів щодо збуту та спільних компаній. Високо інтегровані форми переважають у країнах з європейською моделлю.

5. Інноваційний досвід та рішення у сфері розробки і впровадження нових продуктів банківського страхування, форм взаємодії, клієнтської бази, каналів збуту. Так, генераторами основних ідей, як правило, виступають країни з притаманною європейською моделлю. Використання вже існуючого досвіду в організації банківського страхування властиве регіонам, що базуються на принципах північноамериканської та азійсько-океанійської моделей.

6. Асортимент послуг щодо банківського страхування. Так, наприклад, для азійсько-океанійської моделі найбільш характерною є реалізація переважно пакетних продуктів: страхування життя у поєднанні з банківськими послугами – управлінням депозитами. При цьому, ключовими фінансовими продуктами північноамериканської моделі є середньострокові та довгострокові інвестиційні продукти.

7. Організація системи збуту (брокери, незалежні фінансові консультанти, банки, змішані канали). Розповсюдженою є практика використання організаторами банківського страхування змішаних каналів збуту у країнах, спільна банківсько-страхова діяльність яких побудована на принципах європейської моделі. Азійсько-океанійська модель відрізняється від інших переважним використанням мережі банківських філіалів та відділень.

8. Ступінь відкритості інформації щодо клієнтської бази банку (обмежене використання клієнтської бази банку з боку страховика або спільне використання клієнтської бази банківської установи).

9. Стратегія управління (Policy administration) – здійснюється страховиком, реалізується дочірніми страховими компаніями банку, аутоорієнт.

Досліджуючи практичний досвід організації банківського страхування як найбільш поширеної форми банківсько-страхової інтеграції, необхідно відмітити, що на сучасному етапі впровадження аналізованих моделей є досить умовним. Чітко визначити головні ознаки моделі, на базі якої побудовані банківсько-страхові відносини, досить важко. Так, відбувається поступовий процес трансформації однієї моделі банківського страхування в іншу, поєднання ознак декількох моделей в одну змішану. Даний факт пов'язаний з існуючими глобалізаційними та інтеграційними процесами у фінансовому світі, що обумовлюють універсалізацію напрямів спільної діяльності банків та страхових компаній у межах концепції "bancassurance" майже у всіх регіонах. Сучасні тенденції у сфері банківсько-страхової інтеграції є також свідченням поступового переміщення світових фінансових центрів до Азійського регіону. Так, аналітиками та науковцями відзначається зростаючий потенціал ефективного використання концепції банківського страхування в Азійсько-океанійському регіоні з боку фінансових установ більш розвинутого Європейського регіону. При цьому, Північноамериканський ринок банківського страхування так і не став привабливим сектором банківсько-страхових послуг для установ банківського страхування з Європи. Крім цього, такі країни, як Японія та Індія, на даний момент переживають бум розвитку банківського страхування.

Підводячи підсумок, необхідно відзначити, що Україна є безпосереднім учасником економічної глобалізації та інтеграції у світовий фінансовий простір. Для подальшого прогнозування основних тенденцій у сфері взаємодії банків та страхових компаній у нашій державі, необхідно визначити сучасне місце України у складній системі консолідованих фінансових відносин та у світових банківсько-страхових інтеграційних процесах. З іншого боку, успішність закордонного досвіду взаємодії банків та страхових компаній у межах концепції "bancassurance" є вирішальним фактором розвитку даного процесу в Україні. Дослідження основних тенденцій щодо банківсько-страхової інтеграції є необхідним для обґрунтування ефективної стратегії взаємодії її учасників на вітчизняному ринку фінансових послуг, для обрання адекватних інструментів регулювання та нагляду зазначеного процесу з метою забезпечення стабільності як окремих сегментів економіки, так і фінансової системи в цілому.

- Література: 1. Davis S. I. Bancassurance: The Lessons of Global Experience in Banking and Insurance Collaboration [Electronic resource] / S. I. Davis // VRL KnowledgeBank Ltd – 2007 – 152 p. – Access mode: http://www.atmia.com/ClassLibrary/Page/Information/DataInstances/1762/Files/821/bancassurance_report_final.pdf2007. 2. Garcia-Herrero A. Global and regional financial integration: progress in emerging markets [Text] / A. Garcia-Herrero, Ph. Woolridge // BIS Quarterly Review – September, 2007. – P. 57–70. 3. Bunnet Y. Analysis and prospects of the French bancassurance market [Electronic resource] / Y. Bunnet, P. Arnal // Association Actuarielle Internationale Congres International des Actuaries – 9 p. – Access mode: http://www.actuaries.org/EVENTS/Congresses/Cancun/ica2002_subject/bancassurance/bancass_67_arnal.pdf. 4. Bancassurance in China [Electronic resource] // The Boston Consulting Group, Swiss Re. – December, 2009. – Access mode: http://www.bcg.com.cn/en/files/publications/reports_pdf/China_Bancassurance_in_China_English_Dec_2009.pdf.